

Junius 12én túl megszerezhetők

KRITIKAI LAPOK.

kiadja BAJZA

V I. F ű z e t.

Foglalat: BIRÁLATOK. — I. Irány és Vá-
zolatok, írta Jósika Miklós. Birálva Szamos-
sytól. — II. Bacsányi János' versei. Birálva Toldy
Ferencztől. — III. a) Origo et formatio lingvae
Ungoricae etc. — b) Sollen wir Magyarren werden?
— c) Reflexionen über die Begründung der ma-
gyarischen Sprache in Ungarn von Mich. v. Kunits —
d) Der Magyarismus in Ungarn. — e) Erinnerungen
an die zum ungarischen Reichstag bestimmtem De-
putirten der Königreiche Croatien und Slavonien. —
f) Soll und kann die ungarische Sprache zur einzi-
gen Geschäftssprache für das Königreich Ungarn
gemacht werden? — Birálva Kállay Ferencz-
től. — IV. Kritikai Értekezések, kiadta Stancsics
Mihál. Birálva C—)től.

ANTIKRITIKÁK 's rokon neműek. — I. Szent
István magyar király Salamon nevérol. Történet-
vizsgálati jegyzés Horvát István és Rummy ellen.
Szegevári-től. — II. A' magyar tudós társaság
és Horvát István. — e—től. — III. Magyar tudós
társasági nagy jutalom' feoltszása 1833dik évre vagy
fejtegetése azon kérdésnek, ki érdemeit 1833ban
jutalmat, Kisfaludy Sándor e vagy Vörösmarty?
Barátságos észrevé elül gróf Dessewffy Józsefhez,
Békefy-től.

1) Több más magyar új munkán, földabrosok,
himzési mustrák, előíratok, imádságos és levele-
zőkönyvek, ifjusági irományok, utazás leírások,
gazdasági és szakács-könyvek, románok, játé-
szini darabok és költemények, 's egyéb hasonló-
kon kívül:

Müller könyvárosnál

Pesten az uri-utca kezdetén a' Servitak klástro-
ma átellenében, még következő legújabb könyvek
találhatók u. m.

A' gyógyszernek csodatévő ereje, gyógyász
segéd nélkül. Irta le Roy. Magyar nyelvre vette
H. F. Kolozsvárt, 1836. Fűzve 1 f. 12 kr.

Fűvészet elveinek vázolatai. D. Lindley nyo-
mán Brassai által. Kötéblákkal, Kolozsvárt, 1836.
Fűzve 54 kr.

A' tapasztalt méhészgazda. Irta Uzdi Péter.
14 Abrázolattal. Kassán 1835. Fűzve 1 f.

Mezei gazdaság' kézikönyve. Irta Burger. For-
ditotta Szöllösi Caicséri Elek. Kassán, 1835. 2
Kötet 4 f.

Új általános Kertész-könyv. 3 köre metszett
táblával. Kassán, 1835. Fűzve 1 f. 20 kr.

Juhtartásra és gypjuösmérésre vezérlő ut-
mutatás. Löhner után magyarázta Staut. 1 köre
metszett táblával. Kassán, 1834. 1. f.

Új magyar — német képes A. B. Cz 's olvasó-
könyv. 24 színezett képekkel. Kassán. Kötve 1 f.
A' hideg víznek mint sok nyavalyákban gyó-
gyító szernek csudái. Kassán, 1836. 48 kr. (3

Köz hirre tétetik hogy t. Nógrád vármegyé-
ben helyzett Balassa-Gyarmat mezővárosban a' Szent
János napi országos vásár e' folyó évben nyomos
körülmények miatt nem junius 20dikán hanem
egy héttel később, úgymint junius 27dik napján
fog tartatni.

Horváth Károly.

M. Kékői Urad. Praefectus .

1) Bártfai érczes víz

fő rakkelye Pesten Forster Lajos V. ur kereskedé-
sében van a' sebestyén-piaczon, 's minthogy ezen
savanyu-víz a' forrás kitisztítása és a' töltögetésnél
követett gondosság miatt, minőségben 's követke-
zőleg erőben is az előbbihez képest sokat nyert,
bizekedik magának alulirt hogy próba-vétel után
e' jeles víz minden esetre keresett kaposságra talál

Pap József Sámuel és Társa

a' bártfai savanyuforrás és fürdő haszonbérloje. 3)

1) Püllnai és SaiduSchützi

keserü valamint más sok fajta érczes vizek, már
2dik töltésből, épen most érkeztek meg alulirtoz,
's minthogy minden fajta víznek eladásánál igen
szorgos gonddal van hogy az edény a' lehető legjobb
tulajdonu legyen, reménylia' t. cz. Orvos urak szí-
ves ajánlását valamint a' tisztos közönségnek ked-
vező pártolását kereskedése iránt

FORSTER LAJOS V.

az arany horgonyudl Pesten a' Sebestyén-piaczon 3)

H I R D E T M É N Y.

Nehai Gróf Fekete Ferencz birtokinak Zárkor-
mánya tézéről, köz hirre tétetik, hogy tek. ns
Csánad vármegyében fekvő Kovácsházi pusztán,
több földterületi osztályok, u. m.

566	—	hold
696	$\frac{253}{1100}$	—
202	$\frac{1022}{1100}$	—
165	$\frac{400}{1100}$	—
1600	$\frac{564}{1100}$	—
416	$\frac{1004}{1100}$	hold a' jövő 1837ik évi januar 1ső napjától
3229	$\frac{659}{1100}$	hold
971	$\frac{264}{1100}$	—
2295	$\frac{705}{1100}$	—
976	$\frac{458}{1100}$	hold pedig, a' jövő 1837ik évi sz. György napjától, hat egymásután követke- ző évre haszonbérbe bocsátatni fognak. A' haszon- bérbe kiadás f. eszt. septemb. 5én reggel 9 óra táj- ban Kovácsbázár, Kövér Kajetán özvegye tanyá- ján, nyilvános ketyavetye utján tartatni fog; az ab- ban részt venni kívánok ezennel illendően meghi- vatnak, hogy elegendő bánatpénzzel felkészülve jelenjenek meg. A' haszonbérles föltételeit, vala- mint az előre lefizetendő bánatpenz mennyiségét, kiki előbb is Aradon lakozó Kiss József ügyész urnál megtudhatja.

1) Haszonbér - hirdetés.

T. ns. Arad Varmegyében keblezett Vilá-
gosvári uradalemban, folyó 1836ik évi Sz.

Mihály napjától kezdve 6 esztendőre, vagy többre 's kevesebbre is, haszonbérbe adandók a' következő jószágok:

1) Az Arad városától öt fertály órányira sik téren fekvő 's egy tagban 5500 hold általjában első osztálybeli termékeny fekete földből álló Földvári Pusztá, rajta találtató épületekkel u. m. tisztillakkal, marha- és birka-istállókkal 's csárdával egyetemben.

2) A' Földvállal határos, hasonló földű 's egy tagban 2100 holdat tevő Barnazeli Pusztá, gazdasági fundusával együtt, a' hová számláltatnak: a) 12 béres szekér, mind hat-hat, öszvesen 72 jármos ökörrrel, 's hozzájuk tartozó mindennemű készületekkel és földmivelő szerszámokkal, mi néműek: eke, borona, láncz, kötél, ásó, kapa, fejsze 's a' t. b) Tisztillak, cselédházak, 3 birka-istálló rendes padlással, egy széna pajta és egy korcsma.

3) A Barnóti, 550 holdat szinte egy tagban magában foglaló Pusztá, melly Barnazelnak épen barázdás szomszédságában esik, 's azzal és Földvállal egyenlő termékenységű.

4) A' Galsai határban, Barnóthon egy kis fertály órányira levő 's egy tagban 900 holdra menő Zsimbója nevű kaszáló.

A' haszonbérlet's föltételei iránt, akár személyes megkeresés, akár Aradon keresztül Galsára postán intézendő bérmentes levelezés útján bővebb értesítést nyerhetni Fábián Gábor uradalmi fiskális és táblabíró urnál. (3)

3) **HIRDETMEY.** A' n. m. k. u. Kamara rendelésénél fogva köz hírré tétetik, hogy a' Diósgyőri kir. kor. uradalomhoz tartozó Mezőkövesd mezővárosának kisebb korcsmai f. e. junius 20kán Miskolczon a' kir. kam. praefectoratus épületében tartandó nyilvános árverés útján f. e. novem: 1től kezdve számítandó egymásutáni három esztendőre a' legtöbbet ígérőknek bérbe adatni fognak. — Melly árverésre a' bérleni szándékozók elegendő bánatpénzzel ellátva megjelenni ezennel hivatalosak. (3)

3) T. Pest vármegyében mintegy 300 holdnyi, a' legújabb mód szerint gőzre alkalmaztatott pálinka-házzal, 200 darab ökör hizlalására megkivántató istállóval, és egyéb szükséges gazdasági épületekkel fölkészített nemesi jószág vagyon zálogba vagy örökösen is eladandó. Bővebb utasítást ad ügyész Hegedűs Lajos ur Pesten vármegye utczában 584ik számú házban. (3)

6) Selymes birka-eladás.

Mltgos Korompai Gróf Brunszvik Ferencz ur Ő nagysága Martonvásári urodalma részéről köz hírré adatik, hogy a' Martonvásári hoszú, tömött és finom birka fajából 200 darab felesleg való 1—5 eszt. hiba nélkül levők 's tenyésztésre nagyon használható anyabirka, némelly tokló anyák 's ürűkkel, — nem különken néhány hágo kos 1ső és 2ik classisból eladók találtatnak, 's junius 10eig gyapjában megtekinthetők. — A' venni szándékozó urak tudósítást vehetnek a' helybeli kormányzó számtartóság által. Martonvásár majus 13. (6)

3) Temesvárott Kralovánszky es Tarsasága honi termékekre bizományosak, ajánlják magukat a'

fő rendű uraságoknak, föld-birtokosoknak, és termékekkel kereskedőknek, mindennemű honi termékek bevásárlására és eladására azon megjegyzéssel: hogy ők elegendő 's biróilag kimutatott értékkel bírván, bármí hozzájuk intézendő megbízásoknak pontosan megfelelni fognak. Irószobájok vagyon József-külvárosban „A' VÖRÖS RÁK“ czimű Buchvaldházban. (3)

2) **HIRDETÉS.** A' tek. egri fő Káptalan Egerben egy újonnan épült, 's minden készületekkel csinosan ellátott a' (Szarvashoz nevezetű) nagy vendégfogadójának — szinte ottan levő serházának minden hozzávaló eszközökkel együtt három egymásután következő esztendőre akár szerződés, akár árverés útján haszonbérbe e. f. esztendő junius 24kére leendő kiadattatását elhatározván; a' kinek tetszeni fog, akár ezt, akár amaszt szabad, és hártalan használsra, szabad bor, ser-, pálinka-mérésre kibérteni, azok a' t. egri fő Káptalan számtartói hivatalnál magokat jelentsék. — (3)

2) **ÁRVERÉSI HIRDETMEY.**

A' nagyméltóságú magyar kir. Kamarának rendelkezése következtében a' Bácsi kerületbeli királyi damarai uradalmak kir. haszonvételei 's egyéb haszonbér-tárgyai 1836 eszt. novem. 1től kezdve számítandó részint egy, részint több évre bérbe adatni fognak. A' bérleni szándékozók a' nyilvános árverésre, melly ez iránt alább kijegyzett helyeken, és napokon tartatni fog, a' bérbe adandó tárgyhoz arányzott száztól tiz forintnyi bánatpénzzel fölkészülve megjelenni ezennel hivatalosak.

A.) Zomborban a' királyi kamarai Igazgatósági háznál 1836ik évi auguszt. 4ken reggeli 9 órakor kezdve tartandó árverésre kitétetni fognak.

I. Az italméresi jog.

a) A' Palánkai uradalomban:

Bukinban a' malomcsárdával együtt, Plávnán a Butykovázi csárdával, Hodzsaghon, és Paragán

b) Az Apatini uradalomban:

Bogojeván, Dorozslon, Kernyáján, Kupuzinán, Monostorszeghen, Szontán, Osztapáron, a' Prekaji csárda, és a' Gajai serkorcsma.

c) A' Szántovai uradalomban:

Béreghen, és Krusevlyán.

d) A' Kulai uradalomban:

Cservenkán, Szeghegyen, Ó Soóvén, Uj-Verbászen, Torzán, és Lalityon.

II. A' halásznati jog.

a) A' Palánkai uradalomban:

A' kis hálóvali halásznat Bukinban, és az úgy nevezett Kis Hagelben; — a' mocsár halásznat, és az úgy nevezett Nagy Hagelben szinte ott; a' vizafogás Plávnán; a' mocsár halásznat szinte ott, és a' Vajas torkolatjában; és a' kishálóvali halásznat Plávnán, kivevén a' vizafogást, és a' Vajas torkolatjában halásznatot.

b) Apatin uradalomban:

A' Bezdáni halásznat, a' dunai, és mocsár halásznat, Bogojeván, a' csik- és tekenősbécafogás az urbariális nádvágással együtt Dorozslon; a' dunai és mocsár halásznat Karavukován; és a' mocsár halásznat Monostorszeghen.

c) A' Szántovai urodalomban:

A' halászat Baratskán, Dantován, és Szántován.

III. Az országos, és héti vásárok jövedelme.

a) A' Palánkai uradalomban:

A' héti vásárok Palánkán.

b) Apatin uradalomban:

A' héti vásárok Bezdánban.

c) A' Kulai uradalomban:

Az országos vásárok Kulán.

IV. A' hidvám jövedelme.

Bezdánban.

V. Az istálló és konyhabér jövedelme.

a) Palánkai uradalomban:

A' Német Palánkai, Új Palánkai, Gajdobrai, és Szélbási uradalmi korcsmákban.

B.) Palánkán a' tisztartói írószobában 1836ik évi auguszt. 9ikén reggeli 9 órákor.

I. A' húsvágási jog.

Német Palánkán, Új Palánkán Tovarissován, és Paraghán.

II. A' vadászati jog.

Gajdobrán.

III. A' maradvány földek.

8. hold szántó föld Bukinban

10. „ szérűskert Hodzsághon.

C.) Apatinban a' tisztartói írószobában 1836. évi auguszt. 11kén reggeli 9 órákor.

I. A' húsvágási jog.

Mind a' két mészárszék Apatinban; — Bezdánban, Bogojeván, Bresztovácson, Doroszlón, Karavukován, Kernyaján és Monostorszeghen.

II. Az erdei parlagok, és maradvány földek.

2. Üres házhely Apatinban.

28 $\frac{1}{2}$ hold az ugy nevezett Paprétjei legelő Bezdánban, erdei parlagok Apatinban

187 $\frac{1}{2}$ hold a' bezdani, és monostorszeghi erdőben;

111 $\frac{1}{2}$ hold erdei parlag Bogojeván;

60 „ dito Doroszlón;

a' Bánkházi korcsma helye;

a' Karavukovai hambár helye;

70 hold maradvány föld Kupuszinán az ugy nevezett Kis-Háton;

a' nádaskert Kupuszinán, és Monostorszeghen

726 $\frac{1}{2}$ hold maradvány föld Monostorszeghen az urbarialis nádvagással együtt.

A' Sibovatzi, és Debelyatzi erdei parlagok és 97 $\frac{1}{2}$ hold kaszálható, 98. hold szántó föld az ugy nevezett Bezdány erdei részben Szóntán.

458 $\frac{1}{2}$ hold szántó föld a' kruskovácsi erdőben Szóntán.

A' Szallasityi csárdakorcsmahely az ósztapári határon; végtére a' Bresztovátzi Kernyajji, és Weprovátzi szivvaskert.

III. A' nád, sás, és gyékény vágás.

A' sás és gyékény vágás Apatinban, Pr. Szt. Iványon, Rátz Milititsen, és Ósztapáron; a' nádvagás a' Profuntani szigetben; és a' sás, gyékény, és az urbarialis nádvagás Kupuszinán.

IV. A' vadászati jog.

Bezdánban, és Monostorszeghen.

V. Praedialis földek.

6 $\frac{2}{3}$ hold Pusztakulai szántó föld.

D.) Baracsán a' számtartói írószobában 1836ik évi auguszt. 12kén reggeli 9 órákor.

I. A' mészárszékek.

Baracsán, Csalallyán, Dantován, Szántován.

II. Az erdei parlagok és maradvány földek.

4 hold maradvány föld Gyurityon;

6 „ dtto a' Schumári erdőben;

3 „ Dantovai szivvaskert

9 „ Gakovai dtto.

57 „ maradvány föld Béreghen;

14 „ erdei parlag a' kolluthi alsó erdőben.

24 $\frac{1}{2}$ „ erdei parlag a' kolluthi alsó erdőben, és az üres hely a' szántovai epres kertben.

E.) Kulán a' tisztartói írószobában 1836ik év auguszt. 16kén reggeli 9 órákor.

I. A' húsvágási jog.

Kulán, Ó, és Új Szivácson, Hegyesen; Ó, Új Verbászon és Kis Kéren.

II. A' vadászati jog.

Kulán, Cservenkán, Ószivácson, Újszivácson, Feketehegyen, Szeghegyen, Új Verbászon, Ókéren Kiskéren, Kuczurán, Torzsán, D. szt. Iványon, Kereszturon, és Lalityon.

III. Maradvány földek.

99 hold Privniczai kaszáló föld

25 Lincz — szántó föld kisebb osztályokban.

10 $\frac{3}{4}$ hold szivvaskert Lalityon.

8 $\frac{2}{11}$ „ — D. Szt. Iványon.

10 „ — Kuczurán.

10 „ — Újsoóvén.

4 „ — Cservenkán.

6 „ — Privniczán.

11 „ — Hegyesen.

1 $\frac{5}{11}$ „ — üres hely az ÓVerbászi epreskertben;

10 $\frac{3}{4}$ „ — Feketehegyi maradványföld; elhagyott sessió urb: föld ÓVerbászon.

1 „ volt notarialis sessió Kuczurán; azonkívül 194 $\frac{9}{11}$ és 15 $\frac{1}{8}$ hold szántó, és kaszáló földek Privniczán több osztályban.

IV. Praedialis földek.

3605 $\frac{3}{8}$ hold Pettani szántó föld több kisebb, és nagyobb részekben.

1 $\frac{1}{8}$ hold Bélaí birkás istálló udvarok.

A' bérlet föltételei az árverés kezdete előtt különösen fognak kihirdettetni, megtudhatni mindazáltal azokat előbb is mind a' Zombori kir. kam. igazgatóságnál, mind pedig az illető kir. kam. tisztii hivataloknál. — A' földek, és italméretési jog bérliőinek szükségükhöz képest uradalmi kézi, és igás szakmányok is fognak pénzbeli különös megtérítés, vagy a' bérpénznek aránykép leendő följebb emelése mellett, által engedtetni. — A' nyilvános árverés bevégezte után újabb ajánlatok el nem fogadtnak. (8)

Elhagyta a sajtót's
HECKENAST és ifj. KILIAN urak
könyvboltjában taláztatik ezen új munka:

Szerb népdalok és hősregék

az eredetiből fordítá

S z é k á c s J ó z s e f

kiadá

Kunoss Endre

Megszerezhető a munka a kiadónál is.

(Lakik a M. Dorottya-utczai Rupp házban)

A könyv ára szép postapapiroson, színes borítékba füzve
1 for. 20 kr. ezüst pénzben.

3) **HIRDETÉS.** A' nagyméltóságú magyar kir. udvari Kamara rendelkezéséből a' Mármaros kir. kamarai igazgatóság részéről köz hirre tétetik: hogy e. f. esztendő június 6kán és az ezt követő napokon, a' tettes Mármaros vármegyében priv. koronai Szigeth városában helyezett kir. gazdaság-hivatal kanczeláriájában, delelőtti 9 óraker tartandó árverés utján a' többet ígérőnek három, ugyan f. eszt. nov. 1ső napjától számított esztendőre haszonbérbe fognak adatni.

Az említett koron. városban a' főpiacson helyezett Magyar korona czimer alatt levő uradalmi nagy vendégfogadó, zab- és széna-árulásra nézve, melly fogadóban, és pedig annak alsó részében a' vendégfogadás számára 3 szobából álló lakás, 2 konyha, 1 élés kamara, 1 nagy közönséges ivószoba, és a' kávéházban egy biliárd, és 1 játszó szoba, a' felső emeletben pedig egy nagy táncsterem, 8 csinos és tágas vendégszoba taláztatnak; továbbá a' nagy udvarban mellynek közepén-kút vagyon, egy nagyobb 36 lovat magában fogható jó istálló, és azon kívül még két kisebb istálló, mellyeknek padlása széna- és zab-tartásra szolgál, 2 kocszi, és egy faszinnel; nem különben taláztatik az udvar mellett egykis zöldségeskert. — Ezeknek haszonvétele mellett az uradalmi mindenféle italok kimérésiért a' vendégfogadónak a' szokott csappénz, melly esztendőnként 300 forintra pp. megy fel, kiadatik, a' mostani arendafizetés 460 ftból pp. áll. 3)

2) Liptó vármegyében fekvő Liptó-Teplai uradalom tulajdonasai részéről köz hirre tétetik: hogy ezen 1 mezővárosból és 4 faluból álló uradalom minden lakó, gazdasági, ser és pálinkafőző épületekkel tágas pinczékkel, 1300 pozs. mérő terjedésű szántóföldekkel — rétekkel és havasi nagy legelőkkal, 96 $\frac{1}{2}$ egész házhely urbéri jobbágyokkal és más haszonvételeivel együtt f. év novemb. 1ső napjától, számítandó 6, 9 vagy 12 esztendőre egyeség utján haszonbérbe adando. A' jószág összeírását Pesten a' servita-piacon gróf Telekiaházban Osztermann Mátvás kulcsárnál, Honth vmegyében

Lonthón a' tulajdonosaknál, és Liptóban Szent I. ványon Szent-Iványi István urnál s' t. Szent-Iványi nemzetség directoránál szemlélhetni. Az utóbbi két helyen a' föltételeket is megtudni és a' szerződést megkötni lehet. (3)

2) Eladó hágókosok.

Sléziából a' hg Lichnovszky-féle híres pepiniere-nyájakból ide Pestre egy csapat hágókos szállításra le, mellyből a' legkülönfélebb szabott áron választhatni, — köz tudomásra tétetik hogy ezen hágókosokat megszemlélhetni's belőlük vehetni naponként reggeli 9 órától kezdve délutáni 5ig kint az Ördög-malom melletti majorban. 4)

2) KLAVIR-ELADÁS.

Aolirt tisztelettel jelenti, hogy nála új és kijátszott klavirok nagy mennyiségben kény szerinti választásra lehetőségig legillendőbb áron taláztatnak, mellyek angol hurokkal bevonva, erős jó hanguk's tartósságuk által minden hozzá értő meglegedését kivívják magoknak:

PETER VENDEL, klavir-készítő

a' Trattner-Károlyi házban urak-utczáján (2)

2) **HIRDETMÉNY.** A' n. m. magyar k. udvari Kamara rendelkezéséből ezennel köz hirre tétetik: hogy szabad k. Debreczen városa e' következendő haszonvételei, ugymint: a' Halapi vendégfogadó — rosolis és pálinka-mérés, — Hortobágyi, Tóczói, és Ujgáti vízi malmok az azokhoz tartozó eszközökkel e' folyó esztendő sept. 2dikán a' városahznál tartandó kótyavetye utján három egymásután következő esztendőre bérben ki fognak adatni. Kiknek tehát az kibérléshez kedvük lenne, a' fenirt napra és helyre szükséges bánatpénzzel fölkészülve, meghívattak. (3)

A' 41dik számban hirdetett

"okoskodás és költészet tudománya"

a' sajtót elhagyta és megszerezhető nálam e' pesti vásár alkalmával

1 for. 20 kr. ezüstben.

Beimel József.